Poczta opłacona ryczałtem.

Rok III. Nr. 11.

DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO POMORSKIEGO

TORUŃ, DNIA 5 LISTOPADA 1931.

TREŚĆ.

CZĘŚĆ URZĘDOWA. Str.

123. Kwalifikacje zawodowe, wystarczające dla ustalenia nauczycieli państwowych Pedagogjów, Kursów Nauczycielskich, Seminarjów Ochroniarskich, Instytutu Nauczycielskiego oraz Instytutu Pedagogiki Specjalnej . . . 260
124. Zaopatrywanie szkół w środki i pomoce naukowe . . . 261
125. Państwowa Odznaka Sportowa . . . 262
126. Propaganda przeciwgruźlicza . . . 263
127. Tydzień zbiórki żarówek w szkołach . . . 264
128. Wydawnictwo ‚Higjena Szkolna" . . . 264
129. Czasopismo „Polonista" . . . 265
130. Rejony wizytacyjne . . . 265
131. Konkurs . . . 267
132. Komunikat . . . 267
133. Sprostowanie . . . 267
134. Kradzież pieczęci . . . 267

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA.

135. Artykuły, notatki, ogłoszenia . . . 268

CZĘŚĆ URZĘDOWA.

123.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego
z dnia 17 września 1931 r.

w sprawie kwalifikacyj zawodowych wystarczających dla ustalenia nauczycieli państwowych Pedagogjów, Kursów Nauczycielskich, Wyższych Kursów Nauczycielskich, Seminarjów Ochroniarskich, Instytutu Robót Ręcznych, Instytutu Nauczycielskiego oraz Instytutu Pedagogiki Specjalnej.

Na podstawie ostatniego ustępu art. 146 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli (Dz. U. R. P. Nr. 92, poz. 530), której tekst jednolity ogłoszony został w załączniku do

rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego i Ministra Rolnictwa z dnia 3 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 462) zarządzam co następuje:

§ 1. Kwalifikacjami zawodowemi, wystarczającemi dla ustalenia nauczycieli państwowych Pedagogjów, Kursów Nauczycielskich, Seminarjów Ochroniarskich, Instytutu Robót Ręcznych, Instytutu Nauczycielskiego oraz Instytutu Pedagogiki Specjalnej są kwalifikacje zawodowe do nauczania w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich państwowych i prywatnych.

§ 2. W wyjątkowych wypadkach Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może uznać inne kwalifikacje, posiadane przez nauczyciela jednego z wymienionych w § 1 zakładów, z wyjątkiem państwowych Kursów Nauczycielskich, za kwalifikacje, wystarczające do ustalenia, o ile nauczyciel ten posiada odpowiednie przygotowanie, uzdalniające go do nauczania w danej kategorji szkół, a praca jego w szkole zostanie uznana za wybitną.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego
(—) Jędrzejewicz

(Dz. U. R. P. z dnia 30 września 1931 r. Nr. 88, poz. 689).

124.

OKÓLNIK

do Dyrekcyj państwowych szkół średnich ogólnokształcących oraz zakładów kształcenia nauczycieli

w sprawie zaopatrywania szkół w środki i pomoce naukowe.

Celem uporządkowania sprawy zgłaszania wniosków o przyznanie zasiłków dla szkół średnich ogólnokształcących i seminarjów nauczycielskich na pracownie i pomoce naukowe zechcą Dyrekcje w myśl rozp. Min. WR. i OP. z dnia 6. X. 31 r. L. dz. IIS 20787/31 przy zgłaszaniu wniosków stosować się ściśle do następujących zasad:

1. Zgłoszenie wniosku o zasiłek może dotyczyć tego tylko przedmiotu nauczania, co do którego ukazał się już w druku (przed zgłoszeniem wniosku) odpowiedni zeszyt „Poradnika w sprawach nauczania i wychowania oraz administracji w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjów nauczycielskich“, wydanego przez Ministerstwo WR. i OP.

2. Przy zgłaszaniu wniosku należy załączyć do podania wykaz pomocy naukowych, o które szkoła prosi, w 2-ch egzemplarzach, z podaniem cen przy każdej pozycji i powołaniem się na odpowiednie działy „Poradnika“.

3. Obok zapotrzebowań należy równocześnie podawać dla orjentacji ilość przyrządów, kompletów i t. p., już posiadanych przez szkołę.

4. Przy wyborze pomocy naukowych należy tak co do jakości, jak i ilości, ściśle przestrzegać zasad, podanych w „Poradniku“ dla danego przedmiotu nauczania.

W zapotrzebowaniach należy kierować się najdalej posuniętemi względami oszczędnościowemi. Ze względu na bardzo uszczuplone kredyty będzie Ministerstwo uwzględniać w bieżącym roku szkolnym tylko niezbędne dla prowadzenia nauki zapotrzebowanie.

Toruń, dnia 24 października 1931 r. — Nr. II. 23930/31.

Kurator Okręgu Szkolnego (—) *Dr. M. Pollak.*

125.

OKÓLNIK

do Dyrekcyj szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich, średnich szkół zawodowych i Inspektoratów szkolnych

w sprawie Państwowej Odznaki Sportowej organizacyj uprawnionych do przeprowadzania częściowych prób.

Nawiązując do okólnika z dnia 21 maja b. r. L. O. 10524/31 podaję do wiadomości spis organizacyj uprawnionych do przeprowadzania na Pomorzu częściowych prób o Państwową Odznakę Sportową.

Toruń, dnia 21 października 1931 r. — Nr. 0-24646/31.

Kurator Okręgu Szkolnego (—) *Dr. M. Pollak.*

Organizacja	Nr. ćwiczeń według „Zestawienia minimów“
Przewodn. Związku Tow. Gimnast. „Sokół“ Dzielnicy Pomorskiej w Grudziądzu	1.
Pomorski Związek Pływacki w Bydgoszczy	2, 3, 4, 12, 13, 56, 57, 58.
Pomorski Okr. Związek Lekkoatletyczny	5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 41, 42, 43.
Sokół I. Toruń	Jak wyżej.
Toruński Klub Sportowy	„ „
K. S. Bałtyk Toruń	„ „
W. K. S. Gryf Toruń	„ „
Sokół I. Grudziądz	„ „
Sokół żeński Grudziądz	„ „
T. S. Olimpja Grudziądz	„ „
G. K. S. Pepege Grudziądz	„ „
T. G. Sokół Gdańsk	„ „
A. Z. S. Gdańsk	„ „

Organizacja	Nr. ćwiczeń według „Zestawienia minimów“
Starogardzki K. S.	5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 41, 42, 43.
T. G. Sokół Małe Tarpno	Jak wyżej
„ Tczew	„ „
„ Kościerzyna	„ „
„ Gniew	„ „
„ Chojnice	„ „
Polski Związek Narciarski, Warszawa, Żórawia 23	44, 45, 46, 47, 48.
Pomorski Związek Piłki Nożnej	28, 62, 63.
Polski Związek Gier Sportowych, Warszawa, Al. Ujazdowskie 22	28, 62, 63, 70.
Polski Związek Łyżwiarski, Warszawa, Szopena 3	14, 15, 49, 50, 51, 52.
Polski Związek Szermierczy, Warszawa, Wiejska 11	27.
Naczelnictwo Zw. Harc. Pol., Warszawa, Zielna 35	39, 40.
Komenda Chorągwi Męskiej i Żeńskiej, Toruń	Jak wyżej
Pomorski Okręgowy Związek Bokserski	26.
Polski Związek Towarzystw Wioślarskich, Warszawa, Foksal 19	59, 60, 61.
Polski Związek Kajakowców, Warszawa, Myśliwiecka 3	60, 61.
Związek Strzelecki, Komda Główna, Warszawa, Myśliwiecka 5	29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 64, 65, 67, 68, 69.
Komendy Okręgów I — XI	Jak wyżej
Zarząd Główny Polskiego Związku Broni Małokalibrowej, Warszawa, Nowy Świat 35	31, 32, 66, 67.
Zarząd Główny Polskiego Związku Łuczników, Warszawa, Krucza 31	29, 64.
Klub Sportowy Rodziny Wojskowej	Jak wyżej
Organiz. P. W. Kobiet do Obrony Kraju, Oddział stołeczny	„ „
Zarząd Harcerskiego Klubu Strzelecko-łucznego, Warszawa, Zielna 35	29, 30, 64, 65, 68, 69.

126.

OKÓLNIK

do Dyrekcyj szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich, średnich szkół zawodowych i Inspektoratów Szkolnych

w sprawie propagandy przeciwgruźliczej.

Okres czasu od 1 grudnia do 10 stycznia poświęcony jest propagandzie przeciwgruźliczej, celem której jest z jednej strony uświadomienie ogółu polskiego o tej wielkiej klęsce społecznej,

a z drugiej strony zdobycia potrzebnych funduszów do walki z tym groźnym wrogiem ludzkości.

Ze względu na to, że akcję propagandową Polskiego Związku Przeciwgruźliczego powinny w miarę swych możliwości poprzeć szkoły i nauczycielstwo, zwracam uwagę na okólnik Ministerstwa WR. i OP., ogłoszony w Dz. Urz. Min. WR. i OP. Nr. 9/31, poz. 109 i przypominam okólnik Kuratorjum Okręgu Szkolnego Pomorskiego, ogłoszony w Dz. Urz. Kuratorjum Nr. 7/30, poz. 82.

Toruń, dnia 22 października 1931 r. — Nr. O. 24924/31.

Kurator Okręgu Szkolnego (—) *Dr. M. Pollak.*

127.

OKÓLNIK

do Dyrekcyj szkół średnich ogólnokształcących, zakładów kształcenia nauczycieli, szkół zawodowych i Inspektoratów szkolnych

w sprawie „Tygodnia zbiórki żarówek w szkołach“.

Na zasadzie pisma Ministerstwa WR. i OP. z dnia 21 października 1931 r. Nr. I. Org. — 1700/31 wyrażam zgodę na zorganizowanie przez Komitet Opieki nad mieszkańcami osiedli miejskich „Osiedle“ w Warszawie, ul. Marszałkowska 153 m. 8, we wszystkich podległych mi szkołach „Tygodnia zbiórki żarówek“, z którego dochód jest przeznaczony na cele tegoż Komitetu.

Toruń, dnia 28 października 1931 r. Nr. 0-25127/31.

Kurator Okręgu Szkolnego (—) *Dr. M. Pollak.*

128.

OKÓLNIK

do Dyrekcyj i Kierownictw państwowych i prywatnych szkół średnich ogólnokształcących, zakładów kształcenia nauczycieli, szkół zawodowych oraz do P. P. Inspektorów Szkolnych

w sprawie wydawnictwa „Higjena Szkolna“.

W związku z komunikatem, zamieszczonym w Dzienniku Urzędowym Kuratorjum Okręgu Szkolnego Pomorskiego (Nr. 10 str. 254), zarządzam zakupienie do bibljotek szkolnych wydawnictwa p. t. „Higjena Szkolna“.

Toruń, dnia 4 listopada 1931 r. Nr. 0-26098/31.

Kurator Okręgu Szkolnego (—) *Dr. M. Pollak.*

129.

OKÓLNIK

do Dyrekcyj szkół średnich ogólnokształcących i zakładów kształcenia nauczycieli

w sprawie czasopisma „Polonista“.

Instytut Wydawniczy „Bibljoteka Polska“ w Warszawie rozpoczął w ubiegłym roku wydawnictwo „Polonisty“, dwumiesięcznika, poświęconego sprawom nauczania języka polskiego na wszystkich stopniach nauki szkolnej.

Pismo to ma służyć licznym rzeszom nauczycielstwa w doniosłej sprawie dydaktyki języka ojczystego; zawiera również dział informacyjno-literacki, którego zadaniem jest informowanie nauczycieli o rozlicznych przejawach literacko-kulturalnego życia Polski. Dotychczas „Polonista“ ma jeden rocznik, zawierający 6 zeszytów.

Ze względu na bogaty i pożyteczny materjał dla nauczycielstwa, znajdujący się na łamach „Polonisty“, polecam, na podstawie pisma Ministerstwa WR. i OP. z dnia 24 października br. Nr. II. S-20836/31, zaprenumerowanie pisma wszystkim podległym mi państwowym szkołom średnim oraz zakładom kształcenia nauczycieli, wszystkie zaś prywatne szkoły gorąco zachęcam do prenumeraty „Polonisty“.

Toruń, dnia 31 października 1931 r. — Nr. O. 25454/31.

Kurator Okręgu Szkolnego *(—) Dr. M. Pollak.*

130.

Rejony wizytacyjne.

Szkoły średnie ogólnokształcące.

P. BRONISŁAW BIEDOWICZ,

Naczelnik Wydziału.

Gdynia — Szkoła średnia Towarzystwa Szkoły Średniej,
„ — „ „ S. S. Urszulanek,
„ — „ „ Dr. Teofila Zegarskiego.

P. STANISŁAW ĆWIKOWSKI,

Okręgowy Wizytator szkół.

Brodnica — państwowe gimnazjum klasyczne,
„ — miejsko-powiatowe gimnazjum żeńskie,
Chełmno — państwowe gimnazjum klasyczne męskie,
„ — „ „ humanistyczne żeńskie,
Chełmża — „ „ „ męskie,
Chojnice — „ „ klasyczne męskie,
„ — miejskie „ żeńskie,

Górna Grupa — szkoła średnia Towarzystwa Słowa Bożego,
Lubawa — państwowe progimnazjum klasyczne męskie,
Nowemiasto — państwowe gimnazjum klasyczne „ ,
Świecie — państwowe gimnazjum humanistyczne „ ,
Toruń — państwowe gimnazjum im. M. Kopernika „ ,
„ — miejskie gimnazjum żeńskie,
„ — szkoła średnia O. O. Redemptorystów męska,
Wąbrzeźno — państwowe gimnazjum humanistyczne męskie.

P. FLORJAN KOZANECKI,

p. o. Okręgowego Wizytatora Szkół.

Chojnice — szkoła średnia z niem. jęz. naucz. p. A. Langego,
Gniew — państwowe progimnazjum humanist. koedukacyjne,
Grudziądz — państwowe gimnazjum klasyczne męskie,
„ — „ „ mat.-przyrodn. męskie,
„ — „ „ humanistyczne żeńskie,
„ — gimnazjum koedukac. Niemieckiego Stow. Szkolnego,
Kartuzy — miejska szkoła średnia im. H. Sienkiewicza,
Kościerzyna — państwowe gimnazjum klasyczne męskie,
„ — zakład N. M. P. Anielskiej,
Pelplin — Gimnazjum Biskupie (Collegium Marianum),
Starogard — państwowe gimnazjum klasyczne męskie,
Tczew — państwowe gimnazjum human. męskie,
„ — „ „ „ żeńskie,
Toruń — „ „ z niem. jęz. naucz. koed.,
Wejherowo — państwowe gimnazjum klasyczne męskie,
„ — szkoła średnia żeńska p. Winogrodzkiego.

Szkoły powszechne.

P. HENRYK RZĘDOWSKI,

Okręgowy Wizytator Szkół.

Inspektoraty Szkolne:

Brodnica,
Chełmno,
Działdowo,
Grudziądz,
Nowemiasto,
Puck,
Starogard,
Wąbrzeźno,
Wejherowo.

P. JAN CZYSTOWSKI,

Okręgowy Wizytator Szkół.

Inspektoraty Szkolne:

Brusy,
Chełmża,
Chojnice,
Gniew
Kartuzy,
Kościerzyna,
Nowe,
Sępolno,
Świecie,
Tczew,
Toruń,
Tuchola.

131.

Konkurs.

Ogłasza się konkurs na stanowisko kierownika 4 klasowej publicznej szkoły powszechnej w Mirotkach, pow. starogardzkiego.

Podania o posadę należy wnosić w drodze służbowej do Kuratorjum Okręgu Szkolnego Pomorskiego, najpóźniej w ciągu sześciu tygodni od daty ukazania się powyższego ogłoszenia w „Dzienniku Urzędowym".

132.

Komunikat.

Zwraca się uwagę na tablicę Poglądową z zakresu higjeny p. t. „Higjena w domu i w szkole", która zakwalifikowana została przez Komisję Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego i będzie w najbliższym czasie zalecona szkołom w specjalnym spisie publikacyj Ministerstwa,

Cena tablicy wynosi:

bez podklejenia . , ...	zł 3.—
podklejona półsztywno z oczkami do zawieszania . . .	„ 4.50
podklejona na płótnie z wałeczkami do zwijania	„ 7.—

Zamówienia na tablice przyjmuje Sekretarjat Państwowej Szkoły Higjeny, Warszawa, ul. Chocimska 4.

133.

Sprostowanie.

Do okólnika w sprawie wyborów do Rad Szkolnych (Dz. Urz. Kur. Okr. Szk. Pom., Nr. 10, poz. 119) wkradła się na stronicy 227, w wierszach 11-tym i 10-tym zdołu, omyłka, a mianowicie zamiast „progimnazjum lubawskiego i nowomiejskiego" powinno być „progimnazjum lubawskiego i gimnazjum nowomiejskiego", co niniejszem prostuje się.

134.

Kradzież pieczęci.

Z budynku szkolnego w Małżewie, powiatu tczewskiego, w nocy z 22 na 23 lipca 1931 r. skradziono pieczęć szkolną z napisem: „Katolicka Szkoła Powszechna I-klasowa Małżewo, pow. Tczew".

Kuratorjum poleca wobec tego zwracać baczną uwagę na świadectwa i inne dokumenty opatrzone pieczęcią tej szkoły — a w razie wątpliwości zwracać się do kierownictwa tej szkoły o wyjaśnienia.

Nr. I. 21276/31.

135.

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA.

Dr. Stefanja Pfanhauserowa, kierowniczka poradni zawodowej Pom. Koła Stow. „Służba Obywatelska" w Toruniu.

Poradnie zawodowe dla młodzieży szkolnej.

Poradnictwo zawodowe dla młodzieży jest rzeczą nową. Doniedawna, bo jeszcze w czasach przedwojennych, kwestja wyboru zawodu dla młodocianego, który opuszczał szkołę powszechną, nie była nigdy zbyt poważnie rozważana.

Zwykle rozstrzygano ją w domu, „we własnym zarządzie".

Przed wojną nie znano szkolnictwa zawodowego, lub znano je w znacznie mniejszym stopniu niż dzisiaj. Nauka u mistrza „w terminie" była nauką czysto praktyczną; nie uczono kandydata teorji zawodowej, a w każdym razie nie uczono jej na osobnych, na to przeznaczonych godzinach lekcyj. Nie było możności kontrolowania uzdolnień ucznia, opanowywania przez niego nowych wiadomości.

Nie znano wreszcie „wyścigu pracy" i konkurencji, jaka panuje dziś. Procodawca nie kalkulował, że opłaci mu się lepiej pracownik droższy, dobrze wykwalifikowany, niż tania i mało wartościowa siła robocza.

W dzisiejszych czasach, kiedy wogóle o pracę trudno, kiedy często ograniczać trzeba liczbę pracowników, pracodawca decyduje się na przyjęcie pracownika, jeśli uzna go istotnie za „cenny nabytek", za najlepszego z pośród zgłaszających się kandydatów.

Aby nie ulegać jakimś ubocznym względom i omyłkom, ocenie człowieka „na oko", zakłada się przy wielu przedsiębiorstwach zakłady psychotechniczne, których celem jest przeprowadzenie selekcji kandydatów, odrzucanie słabych i niezdolnych, a przyjmowanie dobrych i najlepszych. (W Polsce: pracownie psychotechniczne P. K. P., Tramwajów, przy P. Urzędzie Pośrednictwa Pracy, przy fabrykach itp.) Pracownik, odrzucony przez zakład psychotechniczny, jest mimo przygotowania fachowego zdyskwalifikowany, ponieważ mimo nabytych ciężką nieraz pracą wiadomości fachowych, nie jest do tej pracy uzdolniony, albo posiada defekty psychiczne czy fizyczne, z których często nie zdaje sobie sprawy (zahamowania uwagi, daltonizm itp.)

Ażeby ustrzec ludzi od tego rodzaju tragedji, wprowadza się badania uzdolnień, zamiłowań i „zdatności" do różnych rodzajów pracy we wczesnej młodości, kiedy dziecko (wiek 13—14 lat) uczęszcza jeszcze do szkoły powszechnej (przymus szkolny) i na wybór tego czy innego zawodu jeszcze się nie zdecydowało. Poddaje się je podobnym badaniom, co i dorosłych, żeby zbadać często drzemiące w niem jeszcze, ale wrodzone dyspozycje psychiczne.

Poznawszy te zdolności można już wydać jakąś prognozę co do kierunku, w którym kandydat powinienby się w przyszłości specjalizować.

To jest głównym celem poradni zawodowych. Praca w poradniach odbywa się według ogólnie przyjętego schematu, a mianowicie jak już wspomniałam, poradnia bada wrodzone zdolności kandydatów. Dziś stosuje się powszechnie badania zapomocą testów. Przeprowadza się badanie inteligencji (zwykle, że względu na wielką ilość dzieci bada się je zbiorowo), potem odbywa się wywiad indywidualny z dzieckiem, wywiad z rodzicami, jeśli się zgłaszają w tej sprawie (wywiad ten oświetla osobę dziecka ze stron, częstokroć doradcy zawodowemu nieznanych, ujawnia przebyte w dzieciństwie choroby, obciążenia dziedziczne, skłonności dziecka, zamiłowania itd.); szkoła, ze swej strony, dostarcza poradni wypełniony przez wychowawcę i nauczycieli kwestjonarjusz, (karta osobista) obejmujący dane, dotyczące charakteru, wartości etycznej i moralnej dziecka, jego cech psychicznych itp., nadto lekarz-higjenista bada dziecko, zwracając uwagę na jego budowę, skłonności chorobowe, właściwości fizyczne, i w ten sposób wyklucza dziecko, ze względu na jego zdatność fizyczną, od pewnych zawodów. Jeśli poradnia nie pozostaje w bezpośrednim kontakcie z dzieckiem, zamiast wywiadu indywidualnego wypełniają dzieci kwestjonarjusze, ułożone ściśle tak, jak schemat wywiadu, a więc obejmujące sferę zamiłowań, uzdolnień (według samopoczucia dziecka), ustosunkowanie się dziecka do starszych, rówieśników, rodziny, otoczenia, specjalną uwagę poświęca się sprawie projektów na przyszłość tak, aby dziecko mogło się wypowiedzieć, czy dany zawód wybiera z własnego popędu, czy też za namową lub pod przymusem ze strony innych osób. Wypełnianie kwestjonarjuszy przez dzieci jest sprawą bardzo drażliwą w szkole, bo jeśli młodzież nie darzy pełnem zaufaniem swych kierowników, to i odpowiedzi jej w kwestjonarjuszach nie będą szczere (z obawy przed karą, krytyką, czy też wskutek onieśmielenia i innych jeszcze możliwych motywów). To też należy się do wypełnienia kwestjonarjuszy uciekać tylko wówczas, gdy przeprowadzenie wywiadu jest niemożliwością.

Po zebraniu materjału w postaci notatek z wywiadu, karty osobistej, wypełnionej przez szkołę, oraz karty lekarskiej, może doradca zawodowy przystąpić do udzielenia porady. Nie jest to sprawa łatwa; dopiero pewna rutyna i intuicja mogą pozwolić na „doraźne" załatwienie sprawy. Po zreasumowaniu wszystkich danych można sobie urobić pewien pogląd na dziecko, a celem upewnienia się, czy się nie mylimy, można je poddać badaniu indywidualnemu w zakładzie psychotechnicznym, gdzie zapomocą testów ustala się stopień jego uzdolnień. Dobór testów jest dowolny, doradca wybiera takie, które mogą mu wyjaśnić uzdolnienia dziecka do tych zawodów, do których kandyduje. Po ukończeniu tych badań i rozmowie z dzieckiem oraz wypełnieniu krótkiego kwestjonarjusza (zdarza się, że dzieci w czasie między wywiadem indywidualnem a badaniem — zwykle w przeciągu 2—3 miesięcy zmie-

niają zasadniczo swoje zamiary zawodowe), udziela się **porady zawodowej**. Porada ta albo idzie po myśli pierwotnych zamierzeń dziecka (zdarza się to dosyć często, coby dowodziło instynktownego pędu człowieka do tej dziedziny pracy, do której czuje się „stworzony"), niekiedy bywa modyfikacją zamierzeń, i wtedy zleca się wybór zawodu pokrewnego temu, o jakim poprzednio myślało. Wreszcie zdarza się, że trzeba mu z jakichś względów (brak zdolności, wady organiczne, przepełnienie w danym zawodzie) odradzić pierwotnie obrany zawód a wskazać inny, do którego wykazuje zdolności.

Jak widać z powyższego, udzielenie porady zawodowej, o ile nie ma być tylko szablonowem „urzędowaniem", ale żywotną akcją społeczną, wymaga od doradcy doskonałej orjentacji psychologicznej, praktycznej często znajomości różnych zawodów, wreszcie stałego utrzymania kontaktu z ruchem handlowym i przemysłowym, celem orjentowania się w konjunkturach zawodowych, popycie na pracowników w tej czy innej gałęzi.

Ponieważ szkoła powszechna nie daje przygotowania zawodowego, lecz tylko wykształcenie ogólne, kandydat z chwilą opuszczenia jej może skorzystać z otrzymanej porady zawodowej i wybrać odpowiedni kierunek kształcenia.

Drogi, które ma przed sobą, mogą być trojakie:

1) praca zawodowa (jeśli warunki materjalne są tak trudne, że dziecko zmuszone jest zaraz po opuszczeniu szkoły do pracy zarobkowej),

2) kształcenie zawodowe, odbywającej się w warsztacie mistrza (uzupełniane teorją zawodową w szkole dokształcającej, do której młodociany pod przymusem uczęszcza),

3) kształcenie w szkole zawodowej, gdzie oprócz praktyki zawodowej program szkoły przewiduje część godzin na teorję zawodową, oraz kształcenie ogólne (na poziomie szkoły średniej).

Inną formą kształcenia zawodowego będzie wybór szkoły średniej ogólniekształcącej, jako podbudowy pod kształcenie w szkole zawodowej wyższej (po 6 kl. szk. śr.) lub w wyższych uczelniach, które przygotowują do t. zw. zawodów akademickich.

Jedną z ważnych czynności poradni zawodowej jest siłą faktu przeprowadzanie selekcji materjału, który zgłasza się do szkół zawodowych. Jeśli do szkół zawodowych będzie kierować się jednostki uzdolnione, posiadające zamiłowanie do pracy zawodowej, to poziom szkoły będzie wyższy, niż, gdy się zapełni młodzieżą, która dla braku uzdolnień lub z innych względów nie mogła podołać wymogom szkół średnich innego typu. A i absolwenci szkół zawodowych nie będą miernemi siłami, lecz odpowiedzialnymi, zdolnymi fachowcami.

W ostatnich kilku latach powstało w Polsce kilka poradni zawodowych dla młodzieży. Niektóre z nich zajmują się tylko selekcją młodzieży w szkołach zawodowych (np. przy Państw. Szkole Budownictwa w Warszawie) inne udzielają porad przy wyborze zawodu (Instytut Porady zawodowej w Katowicach, Poradnia Zawodowa

Instytutu Psychotechnicznego w Krakowie, poradnie, organizowane przez wydział Higjeny i oświaty magistratu m. Warszawy), inne wreszcie poza badaniem uzdolnień zajmują się i pośrednictwem pracy (Patronat nad młodzieżą rzemieślniczą w Warszawie).

Sprawę poradnictwa zawodowego dla dziewcząt prowadzą od r. 1927 Poradnie zawodowe Stow. „Służba Obywatelska", subwencjonowane przez Dept. Szkolnictwa Zawodowego Min. W. R. i O. P. Oprócz Centrali warszawskiej są czynne poradnie w: Poznaniu, Wilnie i Toruniu.

Poradnia Toruńska (przy ul. św. Ducha 12, I p.), jest najmłodszą placówką tego typu i jedyną dotąd na Pomorzu.

Powstała w jesieni ub. r. i rozpoczęła działalność w lutym 1931. Mimo opóźnienia (2-gie półrocze szkolne) praca w poradni odbywała się według przyjętych i opisanych powyżej zasad, tak, że z końcem roku szkolnego udzielono porady zawodowej 10 dziewczętom i 19 chłopcom ze szkół powszechnych m. Torunia. Pozatem uwzględniono kilka osób z poza szkoły powszechnej. Poradnia przeprowadziła też badania na terenie szkoły dla umysłowo upośledzonych, ogółem 14 dzieci, udzielając rodzicom wskazówek i wyjaśnień co do ich możliwości pracy zawodowej.

W kilku wypadkach udzielono porady listownie w sprawie istniejących w Polsce szkół zawodowych.

Poradnia w Toruniu posiada dobrze wyposażony zakład psychotechniczny (ponad 20 aparatów) i oddzielną salę do badań zbiorowych (36 miejsc). Bibljoteka Poradni posiada 48 dzieł i abonuje kilka czasopism krajowych i zagranicznych.

W przyszłości projektuje się rozszerzenie działalności Poradni i na m. Grudziądz. Prace nad udzielaniem porady zawodowej będą prowadzone już w jesieni b. r. szk.

Nadto dąży poradnia do stworzenia biura informacyjnego w sprawach kształcenia zawodowego. Sprawa ta ogół interesująca, bardzo często jest rozstrzygana z krzywdą dla kandydatów, ponieważ nie wszyscy wiedzą, gdzie i jak poinformować się co do istnienia i możliwości nauki różnych zawodów.

Dalszy plan Poradni, to nadanie jej ściśle społecznego charakteru, przez wprowadzenie pośrednictwa w kształceniu młodocianych i pośrednictwa pracy (wobec istnienia u nas Państw. Urzędu Pośrednictwa Pracy nie można na łamach artykułu przesądzać kwestji ustosunkowania się wzajemnego do siebie dwu podobnych instytucyj). W zrealizowaniu tego projektu musiałyby być pomocne czynniki miarodajne izb handlowych i przemysłowych, któreby zwróciły uwagę związkom zawodowym i poszczególnym właścicielom przedsiębiorstw na istotne korzyści, jakie może im dać dostarczanie selekcjonowanego, zdatnego pod każdym względem, narybku.

Dowodzenia niniejsze wyjaśniają rację bytu poradni zawodowych dla młodzieży — od poparcia ich przez interesowane i miarodajne czynniki zależy ich pomyślny rozwój ku pożytkowi jednostek pracujących i całego społeczeństwa.

Ciekawsze artykuły w prasie pedagogicznej ze względu na pracę w szkole powszechnej.

W Nr. 15 Przyjaciela Szkoły (Poznań, Dominikańska 4) z dnia 5 października 1931 r. artykuły: 1) Potrzeba selekcji psychologicznej dzieci szkół powszechnych, 2) O obserwacji uczniów.

W Nr. 9 Dziennika Urzędowego Kurat. Okr. Szk. Lwowskiego z 25 września 1931 r. (Państw. Wydawnictwo Książek Szkolnych, Lwów ul. Kurkowa 21) artykuł p. t. Plan nauki wychowania w szkołach średnich.

W zeszycie 10 (104) Życia Szkolnego (Włocławek, Łęgska 20) art. pod tytułem: II Kongres pedagogiczny w Wilnie. Artykuł ten podaje w formie sprawozdania ujęcie sprawy wychowania w szkole powszechnej, określając zadania szkoły wychowującej, program wychowania, program kształcenia uczuć oraz program kształcenia umysłu w rozłożeniu na 7 lat. Zwraca się uwagę P. P. Przewodniczących konferencyj rejonowych, że treść wymienionego artykułu może i winna służyć jako tło do prac i dyskusji konferencyj rejonowych.

W Nr. 1—2, rok VII. Spraw Szkolnych (Warszawa, Plac Trzech Krzyży 8) artykuł p. t. Projekt poradni wychowawczej rejonu V. w Warszawie.

Wydawnictwa.

Staraniem Instytutu Badania Najnowszej Historji Polski pod redakcją Szefa Biura Historycznego Generała Juljana Stachiewicza i Prof. Dr. Michała Sokolnickiego wychodzi cenne dzieło o wielkiej wartości historycznej i wychowawczej p. t. **„Pisma, mowy i rozkazy Marszałka Józefa Piłsudskiego“**.

Pragnąc udostępnić jaknajszerszemu ogółowi nabycie powyższego wydawnictwa, ustalili nakładcy **ulgowe warunki prenumeraty przez spłaty ratalne po 8 zł miesięcznie.**

Zamówienia należy kierować pod adresem Wydawnictwa Zbiorowego Dzieł Marszałka Józefa Piłsudskiego w Warszawie, Nowolipie 2, konto czekowe P. K. O. Nr. 22—902.

Szczegóły znajdują się w załączonym prospekcie.

Z okazji „Miesiąca Propagandy Śląska“ Związek obrony Kresów Zachodnich wydał specjalny zeszyt **„Strażnicy Zachodniej“,** który ze względu na doskonałe opracowanie i materjał w nim zawarty stanowić może wybitną pomoc przy organizowaniu odczytów w związku z „Miesiącem Propagandy Śląska“.

Cena wynosi 5 zł, zamówienia należy kierować pod adresem Redakcji „Strażnicy Zachodniej“, Poznań, ul. Fredry 7.

Ukazał się tom 6—7 kwartalnika **„Zrąb“,** czasopisma poświęconego zagadnieniom wychowania obywatelskiego (adres redakcji i administracji „Zrębu“ — Warszawa, Aleje Ujazdowskie Nr. 37 m. 23). Treść tomu 6—7 jest następująca: Dr. Hanne Pohoska — W walce o naszą Polskę, Jan Bystroń — Uspołecznienie szkoły, Bolesław

Wścieklica — O polski typ szkoły zawodowej, Michał Kreczmar — Nauczanie historji starożytnej z punktu widzenia obywatelskiego i państwowego, W. Babiarkiewicz — Rząd a kryzys gospodarczy w Polsce, Czesław Peche — Organizacja życia gospodarczego w Odrodzonej Polsce, Wł. Kiliński — Wpływ państwa na organizację i rozwój wychowania fizycznego, Adam Kuncewicz — Urbanistyka, Irena Poszeltówna — Idea pracy społecznej w pojęciach dzieci, Dr. Andrzej Zand — Wychowanie obywatelskie a Nauka o Polsce Współczesnej, Zagadnienia polskie w obcych podręcznikach szkolnych, Zagadnienia wychowania obywatelskiego w prasie pedagogicznej polskiej i obcej, recenzje, kronika.

Polski Związek Przeciwgruźliczy, powołując się na okólnik Min. Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dn. 14. XI. 1930 r. L. 7530/30, zalecający polskie tablice poglądowe o gruźlicy i inne wydawnictwa Związku, zawiadamia, że polskie tablice poglądowe o gruźlicy ujęte są w następujące serje:

Serja I-sza Źródła i drogi zakażenia gruźlicą,
Serja II-ga Czynniki sprzyjające szerzeniu się gruźlicy,
Serja III-cia Sposoby zapobiegania gruźlicy,
Serja IV-ta Patologja gruźlicy,
Serja V-ta Leczenie gruźlicy,
Serja VI-ta Statystyka gruźlicy.

Każda serja liczyć będzie kilka tablic, ogólna zaś liczba tablic wyniesie około 18 sztuk.

Tablice są wielobarwne i każda obejmuje od kilkunastu ilustracyj mniejszych oraz tekst.

Cena tablicy niepodklejonej wynosi zł 2.50, podklejonej półsztywno na tekturze z oczkami do zawieszenia zł. 4,—; tablice podklejone na płótnie z wałeczkami do zwijania podobnie jak mapy kosztują po zł 6.40 za sztukę.

Tablice wychodzić będą z pod prasy w odstępach około trzytygodniowych.

Wyszły już z druku następujące tablice:

z serji I-szej:
1. Zarazek gruźlicy, jego postać, wykrywanie i hodowla.
2. Człowiek chory na gruźlicę jest najczęstszem źródłem zakażenia.
3. Krowa chora na gruźlicę jest groźnem źródłem zakażenia.

z serji III-ej:
1. Zasady higjeny osobistej życia codziennego z wierszykami Or-Ot'a.
2. Zapobieganie gruźlicy wśród dzieci.

z serji IV-ej:
1. Narządy i drogi oddechowe człowieka.
2. Początkowe objawy gruźlicy płuc.

Wkrótce ukaże się z serji II-ej tabl. p. t.: „Czynniki sprzyjające szerzeniu się gruźlicy" ilustrująca niekorzystny wpływ na organizm ludzki niedostatecznego odżywiania, złych warunków mieszkaniowych, pracy, alkoholizmu.

Polskie tablice poglądowe o gruźlicy przewyższają niewątpliwie pod względem treści i formy, będące dotychczas w obiegu z tej dziedziny tablice niemieckie, a pod względem ceny są bez konkurencji, gdyż niemieckie z polskim tekstem, lekko podklejone kosztują po zł 15 za sztukę.

Towarzystwo Św. Michała Archanioła w Miejscu Piastowem w Małopolsce, którego zadaniem jest wychowanie sierot i opuszczonej młodzieży, wydało w roku bieżącym, wzorem lat ubiegłych, Kalendarz Królowej Korony Polskiej na rok 1932. Za pomocą wydawnictwa tego Towarzystwo usiłuje zebrać fundusze na rozbudowę Zakładu Wychowawczego w Miejscu Piastowem i na utrzymanie sierot, które w Zakładach znajdują przytułek i naukę.

Kalendarz, poza celem szlachetnym, jakiemu służy, jest wydawnictwem nader interesującem ze względu na treść, poświęconą w tegorocznem wydaniu wyłącznie Pomorzu, oraz estetyczną szatę zewnętrzną. Znajdują się tam obrazki z życia Polskiej Marynarki Wojennej, gen. Marjana Zaruskiego „O znaczeniu morza dla Polski“, F. Ossendowskiego „Sokół morski“ nowela, inż. Ginsberta „Wracamy z Cherbourga“, „W przedpokoju Ameryki“, „Z torpedowcami na Bałtyku“, „Krótki zarys historji Marynarki Polskiej“, Z. Kossak — Szczuckiej „Strażnicy morza“, Aleksandra Błażewskiego „Legenda o powstaniu bursztynów“; wiersze jak „Mare nostrum“ — S. Rossowskiego, „Morze“ — biskupa Bandurskiego, „Witaj, polskie morze“ — Święckiego, „Słowa rozpięte na żaglu“ — Bugajskiego i t. p. Wszystko bogato i starannie ilustrowane.

Ze względu na przeznaczenie i wartość literacką kalendarza Królowej Korony Polskiej, pożądane byłoby, by tegoroczne jego wydanie znalazło się w ręku pp. nauczycieli i za ich pośrednictwem dotarło w miarę możności do ludu Pomorskiego.

Cena kalendarza wynosi 1.50 zł.

Związek Rewizyjny Spółdzielni Rolniczych w Toruniu wydaje własnym nakładem broszurkę „Instrukcję do prowadzenia szkolnych kas oszczędności systemem gotówkowym“, przeznaczoną dla szkół i Kas Stefczyka. Cena wynosi 50 gr, z przesyłką zaś 75 gr.

Nakładem Wydawn. Dziennika Urzędowego Kuratorjum Okr. Szkoln. Pomorskiego.
Drukiem Drukarni Wojskowej D. O. K. VIII. w Toruniu.